

รายงาน
ของ
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่..)
พ.ศ. ....
สภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ ๙๒๖ / ๖ ๕๕๖

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติลักษณะ
ปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (นายประเสริฐ บุญเรือง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (นายนพคุณ รัฐผไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล กับคณะ
เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (นายนิยม วรปัญญา
กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้
ประกอบด้วย

๑. นายกนก ลีมตระกูล

๒. นายคณวัฒน์ วตินสังวร

๓. นายทองดี มนิสสาร

๔. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง

๕. นายธานี เทือกสุบรรณ

๖. นายนพคุณ รัฐผไท

๗. นายนพดล มาตรศรี

๘. นายบุญดำรง ประเสริฐโสภา

๙. นายประสาท ต้นประเสริฐ

๑๐. นายประเสริฐ บุญเรือง

๑๑. นายปวีณ แซ่จิ่ง

๑๒. นายปารเมศ โพธารากุล

๑๓. นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล

๑๔. นายพีรพันธุ์ พาลุสุข

๑๕. นายยงยศ แก้วเขียว

๑๖. นายยุทธจักร เรืองวรบูรณ์

๑๗. นางสาวรังสีมา รอดรัมย์

๑๘. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์

๑๙. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์

๒๐. นายศุภชัย ศรีท้าว

๒๑. นายสถาพร ศิริภักดี

๒๒. นายสมเกียรติ ศรีลัมพ์

๒๓. นายสหรัฐ กุลศรี

๒๔. นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล

๒๕. นายสุทัศน์ จันทร์แสงศรี

๒๖. นายสุรจิตร ยนต์ตระกูล

๒๗. นายอิทธิรัฐ รัตนเศรษฐ์

๒๘. นายอรรถพร พลบุตร

๒๙. นางสาวอรุณี ชำนาญยา

๓๐. นายอำนาจ คลังผา

๓๑. ร้อยเอก อูบล พุทธิรักษ์

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) นพคุณ รัฐผไท

(นาย นพคุณ รัฐผไท)

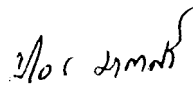
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำนักกรรมการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๔-๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๕

สำเนาถูกต้อง

(นางบังอร มาลาศรี)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

อัจฉรา สอนสมุทร/ร่าง

อัจฉรา สอนสมุทร/พิมพ์

อัจฉรา สอนสมุทร/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นายรัชชัย เทพรรัตน์ นายเผ่าพันธุ์ นวลสง นางสาวพิชญาณี พรหมด้วง

ครั้งที่ ๒ นายอัครเดช คนชื้อ นางสาวอาริษา เสาวรส

ครั้งที่ ๓ นายอโนทัย รอดมัย นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

รายงานคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายประเสริฐ บุญเรือง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายณพคุณ รัฐผไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิยม วรรณปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติ ภายใน ๑๕ วัน โดยให้ถือเอาร่างพระราชบัญญัติของนายณพคุณ รัฐผไท กับคณะ เป็นหลักในการพิจารณา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายณพคุณ รัฐผไท	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นายพีรพันธุ์ พาลุสุข	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายอำนาจ คลังผา	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายยงยศ แก้วเขียว	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายบุญดำรง ประเสริฐโสภาก	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
(๗) นายปวีณ แซ่จิ่ง	เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา
(๘) นายธานี เทือกสุบรรณ	เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา
(๙) นายสมเกียรติ ศรีลัมพ์	เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา
(๑๐) นายยุทธจักร เรืองวรบูรณ์	เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา
(๑๑) นายอรรถพร พลบุตร	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายสุรจิตร ยนต์ตระกูล	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๓) นายทองดี มนิสสาร	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๑๔) นางสาวรังสีมา รอดรัมย์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๑๕) นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
(๑๖) นายปารเมศ โภธารากุล	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สาม

๒. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติตั้ง นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร วิทยากร ระดับชำนาญการ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็น
ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมาธิการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๒

๓. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๓.๑ สำนักงานประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

นางสาวอมรวิดี จักรไพวงศ์

นักวิเคราะห์งบประมาณ

ระดับเชี่ยวชาญ

กลุ่มการจัดการงบประมาณจังหวัด

และกลุ่มจังหวัดและการบูรณาการ

งบประมาณในการบริหารราชการ

ในต่างประเทศ

๓.๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๑) ร้อยตำรวจเอก ชรินทร์ น้อยเล็ก

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย ๑

(๒) ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล

รองผู้อำนวยการ

สำนักบริหารการเลือกตั้ง

๔. ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

๔.๑ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(๑) นายพีระพล ตันตโสภาส

ผู้อำนวยการส่วนการเมือง

และการเลือกตั้ง

ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

(๒) นายพรรังสรรค์ มงคลประสิทธิ์

ผู้อำนวยการส่วนบริหารงาน

กำนันผู้ใหญ่บ้าน

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

(๓) นายสุรชัย ยุติธรรมนนท์

หัวหน้ากลุ่มระเบียบการ

ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

๔.๒ สำนักงานประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

(๑) หม่อมราชวงศ์จรินทร์ จักรพันธุ์

นักวิเคราะห์งบประมาณ
ระดับชำนาญการพิเศษ
สำนักจัดทำงบประมาณ
ด้านความมั่นคง ๑

(๒) นายเอก มุติตาภรณ์

นักวิเคราะห์งบประมาณ
ระดับชำนาญการ
สำนักงานประมาณกระทรวง
มหาดไทย ๑

๔.๓ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักนายกรัฐมนตรี

นางสาวราณี อุปการะกุล

นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล
ระดับชำนาญการพิเศษ

๔.๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี

(๑) นายทวีศักดิ์ วาณิชย์เจริญ

นักพัฒนาระบบราชการ
ระดับชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานพัฒนาระบบราชการ
กลุ่มกระทรวงที่ ๗
สำนักพัฒนาระเบียบราชการ
ส่วนภูมิภาคและความสัมพันธ์กับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) นายอนุสรณ์ จิรพิทักษ์

นักพัฒนาระบบราชการ
ระดับชำนาญการ
กลุ่มงานพัฒนาระบบราชการ
กลุ่มกระทรวงที่ ๗
สำนักพัฒนาระเบียบราชการ
ส่วนภูมิภาคและความสัมพันธ์กับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) นายณรงค์ บุญโญ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
ด้านการพัฒนาระบบราชการ
สำนักพัฒนาระเบียบราชการ
ส่วนภูมิภาคและความสัมพันธ์กับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๕ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

(๑) นายพหล เก้าเอี้ยน

ผู้อำนวยการส่วนนโยบาย
การคลังท้องถิ่น

(๒) นางสาวรปราณี สิริสรวย

สำนักนโยบายการคลัง
นิติกร ระดับชำนาญการ
สำนักกฎหมาย

(๓) นางสาวปิยะนาถ เอื้ออริยะพานิชกุล

นิติกร ระดับชำนาญการ
สำนักกฎหมาย

๔.๖ สมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย

(๑) นายอาคม ชีระศักดิ์

ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน
จังหวัดฉะเชิงเทรา

(๒) นายทวีศักดิ์ ทิมคล้าย

เลขานุการชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน
๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

(๓) นายพีระพงษ์ สามทอง

ผู้ติดตามนายกสมาคมกำนัน
ผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย

๔.๗ ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นายคมสรร์ค์ สุนนทราช

ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร
(นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล)

๕. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๕ คน คือ

- (๑) นายเชิดชัย ตันติศิรินทร์
- (๒) นายประกอบ จีรภักดิ์
- (๓) นายพิษณุ หัตถสงเคราะห์
- (๔) นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย
- (๕) นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์

๖. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ มีการแก้ไข

มาตรา ๑ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒ มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายเชิดชัย ตันติศิรินทร์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดห้าสิบวันนับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๑๓ วรรคเจ็ด มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้ใหญ่บ้านมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง **และ** มีอายุไม่เกินหกสิบปี”

นายศุภชัย ศรีทล้า และนายอรรถพร พลบุตร (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้ใหญ่บ้านมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าหกปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง **และมิใช่ขอ ไม่เห็นทศสิขี**”

ร้อยเอก อูบล พุทธิรักษ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ ในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้ใหญ่บ้านมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าสิบปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง **และมิใช่ขอ ไม่เห็นทศสิขี**”

นายสาทิพย์ วงศ์หนองเตย และนายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติม ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้ใหญ่บ้านมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และมีอายุไม่เกินหกสิบปี **บริบูรณ์**”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายเชิดชัย ตันติศิรินทร์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้ใหญ่บ้านและกำนันมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง **และมิใช่ขอ ไม่เห็นทศสิขี**”

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายประกอบ จีรภักดิ์ ขอแปรญัตติแก้ไขความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้ใหญ่บ้านมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง **และมิใช่ขอใช้มติพิเศษ** หกสิบปี”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายพิษณุ หัตถสงเคราะห์ ขอแปรญัตติตัดมาตรา ๓ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๔ ยกเลิกมาตรา ๑๔ (๑)

มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย และนายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ถึงคราวออกตามวาระ หรือมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายประกอบ จีรภักดิ์ และนายพิษณุ หัตถสงเคราะห์ ขอแปรญัตติตัดมาตรา ๔ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๔/๑ ยกเลิกมาตรา ๑๔ (๑๑)

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๔/๒ ยกเลิกมาตรา ๑๔ วรรคสาม

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๕ แก้ไขมาตรา ๓๐

มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายสาทิพย์ วงศ์หนองเตย ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๐ ให้นายอำเภอจัดให้มีการเลือกกำนัน โดยรับสมัครจากผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น ผู้มีสิทธิเลือกกำนันต้องมีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ โดยอนุโลม

เมื่อราษฎรที่ทรงพระชนม์ชีพเสวยสมณเพศเสียดผู้ใดแล้ว ให้เสียดผู้นั้นเป็นกำนัน และให้หนวยขอพรของภรรยาไปซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขอออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่ผู้ได้รับเสียดมีตนเสวยสมณเพศให้ใช้วิธีจับสลาก การเลือกกำนันต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้กระทำโดยวิธีลับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

วิธีสรรหาเสียดกำนันต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้กระทำโดยวิธีลับตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อราษฎรส่วนใหญ่เลือกผู้ใดเป็นกำนันแล้ว ให้นายอำเภอออกคำสั่งเพื่อแต่งตั้งและให้ถือว่าผู้นั้นเป็นกำนันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ในกรณีที่ผู้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลาก ทั้งนี้ เมื่อนายอำเภอได้มีคำสั่งแต่งตั้งกำนันแล้วให้รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่มีการคัดค้านว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นกำนันตามวรรคสามได้รับเลือกมาโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวน และถ้าผลการสอบสวนได้ความตามที่มีผู้คัดค้านให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งโดยเร็ว ทั้งนี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่นายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้ง

การพ้นจากตำแหน่งของกำนันตามวรรคสี่ ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่กำนันได้กระทำลงไป ในขณะที่ดำรงตำแหน่ง””

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๐ ให้นายอำเภอจัดให้มีการเลือกกำนัน โดยรับสมัครจากผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น ผู้มีสิทธิเลือกกำนันต้องมีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ โดยอนุโลม

เมื่อพระราชกฤษฎีกาพระราชกฤษฎีกาแต่งตั้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ที่ปรึกษาผู้ช่วยเป็นตำแหน่ง และให้ที่ปรึกษาผู้ช่วยเป็นตำแหน่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขอความเห็นหรือคำปรึกษาให้ไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกตั้งมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลาก การเลือกกำนันต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้กระทำโดยวิธีลับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

วิธีสรรหาเลือกตั้งกำนันต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้ที่ปรึกษาผู้ช่วยวิธีลับตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อราษฎรส่วนใหญ่เลือกผู้ใดเป็นกำนันแล้ว ให้นายอำเภอออกคำสั่งเพื่อแต่งตั้งและให้ถือว่าผู้นั้นเป็นกำนันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ในกรณีที่ผู้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลาก ทั้งนี้ เมื่อนายอำเภอได้มีคำสั่งแต่งตั้งกำนันแล้วให้รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่มีการคัดค้านว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นกำนันตามวรรคสามได้รับเลือกมาโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวน และถ้าผลการสอบสวนได้ความตามที่มีผู้คัดค้านให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งโดยเร็ว ทั้งนี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่นายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้ง

การพ้นจากตำแหน่งของกำนันตามวรรคสี่ ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่กำนันได้กระทำลงไป ในขณะที่ดำรงตำแหน่ง”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๖ แก้ไขมาตรา ๓๒

มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย และนายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ตำแหน่งกำนันว่างลง ให้เลือกกำนันขึ้นใหม่ภายในกำหนดเวลา ทดสิบสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับทราบการว่างนั้น การเลือกกำนันให้นำความในมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับ

หากมีความจำเป็นไม่อาจจัดให้มีการเลือกกำนันภายในกำหนดตามวรรคหนึ่งได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดขยายเวลาออกไปได้เท่าที่จำเป็น และในระหว่างที่ยังมิได้มีที่ปรึกษาเลือกกำนัน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะแต่งตั้งบุคคลผู้มีความสามารถและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรค ๑๒ ผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งในตำบลนั้น เป็นผู้รักษาการกำนันจนกว่าจะมีการคัดเลือกกำนันก็ได้”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๗

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นางสาวอรุณี ชำนาญยา (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน
มาตรา ๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๗ ให้กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สारวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป จนกว่าอีกห้าปีจึง
จะพ้นจากตำแหน่ง ด้วยเหตุตมที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช
๒๕๕๘ จนกว่าแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้”

นายเชิดชัย ตันศิริรินทร์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๗ ให้กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สारวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป จนกว่าอีกห้าปีจึง
จะพ้นจากตำแหน่ง ด้วยเหตุตมที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช
๒๕๕๘ จนกว่าแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้”

คณะกรรมการธิการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายประกอบ จีรภักดิ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๗ ให้กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สारวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป จนกว่าจะพ้นสวต
ตำแหน่งด้วยเหตุตมที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๘
จนกว่าแก้ไขเพิ่มเติมโดยครบวาระห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

๗. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้วเห็นว่าควรมีข้อสังเกต
ที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติไว้ในรายงานของคณะกรรมการวิสามัญเพื่อให้ที่ประชุมสภา
ผู้แทนราษฎรพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญมีข้อสังเกตว่า

(๑) โดยที่การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ในครั้งนี้มีหลักการที่ต้องการ
แก้ไขเพิ่มเติมกรณีการได้มาและวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านจากที่ปัจจุบันมาจากการเลือกของ
ประชาชนในหมู่บ้านและดำรงตำแหน่งไปจนอายุครบหกสิบปี มาเป็นกรณีมาจากการเลือกของประชาชนใน

หมู่บ้านแต่กำหนดให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสมมาดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านในแต่ละคราวไป อันส่งผลให้บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านนั้นต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์แก่หมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งจากหลักการดังกล่าวจึงสมควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พิจารณาเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและทำประโยชน์แก่หมู่บ้านได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ไม่เป็นการสมควรที่จะนำเรื่องการกำหนดอายุชั้นสูงมาจำกัดบุคคลที่จะเสนอตัวเข้ามาทำหน้าที่ผู้ใหญ่บ้าน จึงได้ตัดกรณีการกำหนดให้ผู้ที่จะสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านและผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหากอายุครบหกสิบปีไม่อาจสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือต้องพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านออก

(๒) เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านอย่างน้อยทุกห้าปี และหากผู้ใหญ่บ้านคนใดไม่ผ่านการประเมินต้องพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ เพราะบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านอยู่ในตำแหน่งจนอายุครบหกสิบปี แต่เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมการได้มาและวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านจากการอยู่ในตำแหน่งจนอายุครบหกสิบปีเป็นอยู่ในตำแหน่งได้คราวละห้าปี และให้ประชาชนพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้คราวต่อไป การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งและการให้ประชาชนในหมู่บ้านพิจารณาเลือกบุคคลผู้จะมาดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านนั้น จึงเป็นกรณีของการให้ประชาชนประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเช่นเดียวกัน ดังนั้น การกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านทุกห้าปีอันเนื่องมาจากกรณีที่ผู้ใหญ่บ้านต้องอยู่ในตำแหน่งจนอายุครบหกสิบปีจึงไม่มีความจำเป็นกับผู้ใหญ่บ้านซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี จึงได้ตัดการกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านอันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๑๔ (๑๑) และมาตรา ๑๔ วรรคสาม) ออก แต่อย่างไรก็ดี เมื่อได้มีการกำหนดบทเฉพาะกาลให้รองรับบรรดาผู้ใหญ่บ้านที่อยู่ในตำแหน่งก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (อยู่ในตำแหน่งจนอายุครบหกสิบปี) ให้อยู่ในตำแหน่งต่อไป ก็ได้นำหลักการเรื่องการให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านมากำหนดใช้บังคับกับผู้ใหญ่บ้านตามบทเฉพาะกาลนี้ด้วย และหากผู้ใหญ่บ้านคนใดไม่ผ่านการประเมินต้องพ้นจากตำแหน่ง มาใช้บังคับกับผู้ใหญ่บ้านเหล่านั้นจนกว่าผู้ใหญ่บ้านลักษณะดังกล่าวจะหมดไป โดยในการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่นั้น ให้กระทรวงมหาดไทยรับไปกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

(๑๒)

๘. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและข้อสังเกตของคณะกรรมการ
วิสามัญ มาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายทองดี มินิสสาร)
เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

๑. เพิ่มความว่า “ผู้ใหญ่บ้านมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง และมีอายุไม่เกินหกสิบปี” เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และเพิ่มเติมให้นายอำเภอจัดให้มีการเลือกกำนัน โดยรับสมัครจากผู้ใหญ่บ้านในตำบล ผู้มีสิทธิเลือกกำนันต้องมีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ เมื่อราษฎรที่มาลงคะแนนเสียงส่วนมากเลือกผู้ใดแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นกำนัน และให้นายอำเภอรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลาก ทั้งนี้ วิธีการเลือกกำนันต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้กระทำโดยวิธีสืบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และเพิ่มเติมกรณีที่ตำแหน่งกำนันว่างลง ให้เลือกกำนันขึ้นใหม่ภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน นับแต่วันที่นายอำเภอได้ทราบการว่างนั้น โดยการเลือกกำนันให้นำความในมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นไม่อาจจัดให้มีการเลือกกำนันภายในกำหนดได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดขยายเวลาออกไปได้ เท่าที่จำเป็น และในระหว่างที่ยังมิได้มีการเลือกกำนัน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ เป็นผู้รักษาการกำนันจนกว่าจะมีการคัดเลือกกำนัน (มาตรา ๖)

๕. กำหนดบทเฉพาะกาล เพื่อรองรับให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนันและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ก่อนที่พระราชบัญญัตินี้จะมีผลใช้บังคับ (มาตรา ๗)

เหตุผล

ด้วยปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปโดยรวดเร็ว คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ แต่โดยที่ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านที่ดำรงตำแหน่งจนอายุครบหกสิบปีมีระยะเวลานานเกินไป และกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งกำนันโดยให้นายอำเภอเป็นประธานประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบล เพื่อปรึกษาหารือกันคัดเลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งในตำบลนั้นขึ้นเป็นกำนัน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ขาดหลักการการพัฒนาประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และการเข้าสู่ตำแหน่งกำนันสอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยและการกระจายอำนาจตลอดจนเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งของกำนันโดยสุจริตและเที่ยงธรรม สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งกำนันให้สอดคล้องกับการบริหารราชการแผ่นดินยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

พระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติขบถพระธรรมนูญตำบลที่ขึ้นต่อจังหวัดและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้
กระทรวงได้โดยขอตั้งขอเสนอขอพระราชบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง
ท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑)
พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้ใหญ่บ้านมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และมิให้ขอต่อวาระ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑)
พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ถึงคราวออกตามวาระ”

มาตรา ๔/๑ ให้ยกเลิกความใน (๑๑) ของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔/๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๐ ให้นายอำเภอจัดให้มีการเลือกกำนัน โดยรับสมัครจากผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น ผู้มีสิทธิเลือกกำนันต้องมีคุณสมบัติและไม่~~อยู่~~มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑

เมื่อราษฎรที่ผู้มีสิทธิเลือกกำนันมาลงคะแนนเสียงส่วนมากเลือกผู้ใดแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นกำนัน นับแต่วันที่ได้รับเลือก และให้นายอำเภอรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลาก

วิธีการเลือกกำนันต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้กระทำโดยวิธีลับตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติในวรรคห้าและวรรคหกตามมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับกับการเลือกกำนันด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ตำแหน่งกำนันว่างลง ให้เลือกกำนันขึ้นใหม่ภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน นับแต่วันที่นายอำเภอได้ทราบการว่างนั้น การเลือกกำนันให้นำความในมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับ

หากมีความจำเป็นไม่อาจจัดให้มีการเลือกกำนันภายในกำหนดตามวรรคหนึ่งได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดขยายเวลาออกไปได้เท่าที่จำเป็น และในระหว่างที่ยังมิได้มีการเลือกกำนัน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่~~มี~~มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ เป็นผู้รักษาการกำนันจนกว่าจะมีการคัดเลือกกำนันก็ได้”

มาตรา ๗ ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

กระทรวงมหาดไทยต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยต้องกำหนดให้ราษฎรในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านด้วย

ในกรณีที่ผู้ใหญ่บ้านคนใดไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสองให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

.....

.....